

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 11.
Marraskuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4,
puh. 8154.

26:s vuosik. 1921.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Kaksi kuuromyökkäin opetuksen uranuurtajaa, alkajaa.

Karl Mikael de l' Épée ja Samuel Heinicke.

Jo silloin kun kirjoitettiin vuosiluku 1500 ja 1600, opettivat muutamat lämminsydämiset papit, munkit ja lääkärit kuuromyökkäitä. Toiset näistä opettivat heitä puhumalla, toiset viittailemalla ja sormiaakkosilla, mutta kuuromyökkäin kouluja ei ollut ja ainoastaan sangen harvoin kuuromyökät saivat tällaista opetusta.

V. 1712 syntyi Versailles, joka on pieni kaupunki Pariisin lähellä, erälle arkkitehdille eli talojen rakentajalle poika, jolle hän antoi nimen Karl Mikael, sukunimi oli de l' Épée. Pikku Mikko oli ahkera oppimaan ja hänestä tuli pappi (katolilaisia pappeja sanotaan myöskin apotiksi), mutta papin virka ei häntä miellyttänyt. K. M. de l' Épée oli rikas ja hän sai rahoistaan paljon korkoja, mutta hän ei tuhlanut rahojaan, niinkuin moni muu rikas nuorukainen. Hän muutti asumaan Pariisiin ja siellä hän sattumalta meni erääseen taloon, jossa eräällä rouvalla oli kaksi kuuromyökkätyttöä. Näitä tyttöjä oli eräs pappi vähän opettanut kuvien avulla, mutta kun pappi kuoli, ei ollut ketään, joka olisi tyttöjä opettanut ja heidän äitinsä oli sentähden hyvin surullinen. de l' Épée rupesi näitä tyttöjä opettamaan, sillä hän oli hyvin lämminsydäminen ja ihmisiä rakastavainen mies. Hän ei ollut saanut minkäänlaista opetusta kuuromyökkäin opettamiseen ja sentähden hän oli surullinen ja epäili voisiko hän k. m. opettaa. Mutta kun hän näki näiden kuuromyökkätyttöjen viittailevan, rupesi tämä opettajakin viittailemalla opettamaan ja uskoi, että viittaile-

minen on kuuromyökkäin luonnollinen eli oikea äidinkieli. Niille sanoille ja ajatuksille, joiden ilmaisemiseksi ei ollut luonnollisia viittauksia, hän keksi eli teki viittauksia eli kädenliikkeitä. Te, kuuromyökät tiedätte, että on sekä luonnollisia,

että ei luonnollisia viittauksia; jos näyttää sanan „työ“, niin sen viittaus eli merkki on luonnollinen, mutta jos on lausuttava esim. sana „ymmärtäväinen“, niin sen viittaus eli merkki on keksitty eli tehty. Tällaisia viittomerkkejä keksi de l' Épée sangen paljon ja kirjoitti näistä suuren sanakirjan. Häntä piderään sentähden viittomisopetuksen perustajana eli alkajana. Mutta arotti de l' Épée ei opettanut ainoastaan kahta edellämainittua tyttöä, vaan vähitellen tuli hänen luokseen suuri joukko muitakin kuuromyökkäitä, enimmäkseen köyhiä ja näitä hän rupesi opettamaan oikein koulussa noin v. 1760. Mutta ensin ei hän saanut työstään mitään palk-



Karl Mikael de l' Épée

kaa eikä mitään apua koululleen, vaan omilla varoillaan hän antoi oppilailleen ruokaa, vaatteet y. m. tarpeita. Kerrotaan, että hänen oppilaansa oppivat niin paljon, että muutamat heistä taisivat lukea latinan ja kreikan kieltä, jopa lukivat tähtitiedettäkin. Ihmiset rupesivat vähitellen huomaamaan ja ihmettelemään de l' Épée'n opetusta. Ranskan kuningas ja muita korkeita herroja kävi hänen koulussaan, ja rupesivat antamaan sen avuksi rahaa. Myöskin paljon ulkomaalaisia-kin kävi katsomassa hänen kouluaan ja sitte perustivat omaan maahansa samallaisia kuuromyök-



Samuel Heinicke.

käin kouluja kuin de l'Épée koulu oli. Tällä tavalla hän vaikutti kuuromykkäin hyväksi erittäin paljon, ja häntä pidetäänkin yhtenä ihmiskunnan suurimmista hyväntekijöistä. Venäjän mahtava keisarinna Katariinakin käski korkean virkamiehensä käydä de l'Épée koulussa ja tarjota hänelle rahalahjaa, mutta tämä suuri opettaja vastasi, että se on hänelle suurin lahja jos Venäjälläkin ruvetaan kuuromykkiä opettamaan. de l'Épée uhrasi eli antoi ei ainoastaan työnsä, vaan myös koko suuren rikkautensa kuuromykkäin hyväksi ja kun hän tuli vanhaksi ja kivuloiseksi, asui hän usein talvella kylmässä huoneessa, kun ei tahtonut ostaa halkoja, että varat olisi säästynyt kuurojen hyväksi ja kun hän sitte kerran niitä osti sanoi hän oppilailleen, että hän on tehnyt heidät ainakin 100 mk. köyhemmiksi. Hän kuoli v. 1789 ja kaksi vuotta hänen kuolemansa jälkeen, eli v. 1791 hänen perustamansa koulu otettiin valtion kuurojen kouluksi. Tämä oli mailman ensimmäinen kuurojen koulu. Parisin k. m. koululla on vieläkin suuri, nelikerroksinen rakennus, jossa kaikki koulun oppilaat asuvat. Sen pihalla on de l'Épée pronssista eli vaskesta valettu kuvapatsas.

Toinen mainio kuurojen opettaja oli *Samuel Heinicke*. Hän syntyi Saksassa lähellä Meissenfelsen kaupunkia v. 1727. Hänen isänsä oli maanviljelijä, mutta Samulipoika ei tahtonut tulla maanviljelijäksi, sillä hänellä oli suuri halu oppimaan;

hän lähti pois kotoa ja rupesi sotamieheksi, mutta luki ahkerasti ja ansaitakseen rahaa, opetti hän lapsia lukemaan ja kirjoittamaan. Näiden lasten joukossa oli myös yksi pieni kuuromykkä, jota Heinicke ensin opetti kirjoittamalla, mutta sitte hän huomasi, että kuurokin voipi oppia puhumaan ja hän rupesikin kuuroja opettamaan puhumalla, sillä hän sanoi että *selvästi ajatteleminen on mahdollista ainoastaan puhumisen kautta*, tahi, ettei voi selvästi ja hyvin ajatella, jos ei taida puhua. Näin tuli Heinicke kuurojen puheopetuksen perustajaksi eli alkajaksi. Heinicke oli jonkun aikaa urkurina (urkuin soittajana) ja kuulevain koulun opettajana (eli koulumestarina) lähellä suurta Hampurin kaupunkia ja samassa opetti myöskin kuuromykkiä. Hänenkin opetuksensa herätti ihmisissä suurta huomiota. Sachsenin valtion ruhtinas eli hallitsija kutsui Heinicken Sachseniin ja siellä perustettiin kuuromykkäin koulu Leipzikin kaupunkiin v. 1778; tämä oli ensimmäinen koulu Saksassa, ja Leipzikin koulu on vieläkin sangen suuri koulu, jonka edustalla puistossa on Heinickin muistopatsas. Kun nyt huomattiin, että kuuromykkiäkin voidaan opettaa, ruvettiin kuuromykkäin kouluja perustamaan moniin maihin. Useimmissa kouluissa opetettiin ensin viittomalla, jota opetustapaa kutsutaan ranskalaiseksi metodiksi eli opetustavaksi, ainoastaan Saksassa opetettiin puhumalla, ja sitä kutsutaan saksalaiseksi metodiksi. Meidänkin maan ensimmäisissä k. m. kouluissa opetettiin viittomalla. Vähitellen rupesivat kuitenkin kuurom. opettajat huomaamaan, että puhumisen ja puheen huomaamisen opetus on kuuromykille paljon hyödyllisempi kuin viittaileminen, sillä eihän kuulevat ihmiset ymmärrä viittomaisia, ja siten kuuromykät jäävät aivan eristetyiksi eli eroitetuiksi muista ihmisistä, kun sen sijaan sellainen kuuro, joka taitaa puhua ja ymmärtää toisten puhetta, voipi paremmin seurustella ja toimeen tulla kuulevain kanssa. Kun kuuromykät niin mielellään viittailevat ja käyttävät käsiään ajatuksiaan ilmaistessaan, ehdotti eräs Berlinin kuurojen koulun johtaja, että kuuromykille olisi tehtävä erityinen siirtokunta eli maanpaikka, jossa asuisi vaan aivan kuuromykkiä, eikä ollenkaan kuulevia ihmisiä. Olisikohan tämä kuuromykille onnellista? Usein on myöskin ehdotettu, että kuuromykille olisi perustettava erityisiä maanviljelys- y. m. ammattikouluja niinkuin muutamissa maissa on tehtykin, mutta moni kuurojen puhukoulujen opettajista on sitä mieltä, että kuurojen pitäisi ammattielä työkouluissakin käydä kuulevain kanssa, että he yhä enemmän oppisivat puhumaan ja toisten puhetta ymmärtämään.

Kauan aikaa oli kuurojen opettajissa erimielisyyttä siitä, kumpiko opetustapa on parempi puheopetus vai viittaileminen; tosin he eivät keskenään tapelleet, mutta sanomalehdissä ja muissa kirjoituksissa he usein ankarasti vastustivat toisiaan. V. 1880 pidettiin Italiassa Milanon kaupungissa

suuri kuuromykkäin opettajain kokous, jossa oli opettajia monesta maasta; tässä kokouksessa päätettiin, että kaikkia kuuromykkiä on opetettava puhumaan, mutta sellaisia k. m. varten, jotka eivät voi oppia puhumaan, on perustettava erityisiä kouluja, joissa opetetaan kirjoittamalla ja sormiaakkosilla. Tämän periaatteen mukaan ovat meidänkin k. m. koulut perustettu (v. 1892). Me kuuromykkäin opettajat kaikissa maissa pidämme Karl Mikael de l'Épéetä ja Samuel Heinickeä sangen suurella kunnialla ja rakkaalla muistossa ja nostamme hattua heidän kunniaakseen, sillä he ovat suuria ihmiskunnan ja varsinkin kuuromykkäin hyväntekijöitä. Mutta te, Suomen kuuromykkät! Kummanko poikia ja tyttöjä te olette, de l'Épéen vai Heinicken?

Kust. Killinen.

Kuuromykkät ja siveellisyys.

Me, kuuromykkät, saamme paljon ja monenlaista hyötyä koulunkäynnistä. Koulussa me opimme puhumaan, lukemaan, kirjoittamaan, ajattelemaan oikein ja tekemään työtä. Kouluaikanaamme me myös opimme olemaan kohteliaita ja siivoja. Koulunkäynyt kuuromykkä osaa käyttäytyä ihmisseuroissa miellyttävästi ja kauniisti. Jos vertaamme esim. kuulevaa työmiestä kuuromykkätyömieheen, niin on kuuromykkä ehkä kohteliaampi ja huomaavaisempi kuin kuuleva. Kuurojen koulu-aika onkin tavallisesti pitempi kuin kuulevain. Kuuro käy koulua kaupungissa 8 vuotta. Tuona aikana ehtii hän oppia opettajiltaan ja muilta sivistyneiltä ihmisiltä m. m. kohteliaisuutta ja kauniita elämäntapoja.

Kuuromykkäin kokouksessa näemme paljon kuuroja miehiä ja naisia, nuoria ja vanhoja, rikkaita ja köyhempiä. Kaikilla heillä on tavallisesti ehjät ja puhtaat vaatteet. Joskus on kokouksissa muutamia liiankin hienosti puettuja neitejä ja herroja. Toivoisin, ettei heillä olisi niin kalliit ja hienot vaatteet, vaan olisivat yksinkertaisemmin puettut. Kuuromykkät osaavat tervehtiä toisiaan kokouksissaan kohteliaasti, he seurustelevat keskenään siivosti ja hauskaasti. Yleensä harvoin näkee kokouksissa likaisia ja rikkinaisiin vaatteisiin puettuja kuuromykkiä. On hauskaa nähdä, että kuuromykkät hoitavat vaatteensa hyvin ja koettavat olla kohteliaat ja siistit. Hyvät vaatteet, kohtelias käytös ja sievä seurustelutapa, ne kaikki ovat tärkeitä asioita ihmiselämässä. Niistä näkee, että ihminen on saanut sivistystä.

Mutta me kysymme: *onko meidän kuuromykkäin elämä kodeissa ja keskinäinen seurustelumme toverien kanssa, onko se aina niin kohteliaasta, kaunistaa ja hyvää kuin ulkoapäin näyttää?*

Mitä puhumme ja viittaamme me toinen toi-

sillemme kun olemme kahdenkesken, tai kun tapaamme toisiamme pikkupiireissä kodeissa, kahvipöydän ääressä, työmailla, kaduilla, maanteillä tai matkalla palatessamme juhlista ja kokouksista? Miten elämme me, ja millä tavalla käytäydymme me kun käymme vierailemassa toistemme luona joko maalla tai kaupunki-kortteereissamme? Olemmeko silloin kohteliaat, tosiystävälliset? Puhummeko ja viittaammeko kauniita asioita? Tahii juoruammeko me? Puhummeko rumia puheita? Tahii kiusaammeko toisiamme juoppouteen ja ehkä — epäsiiveellisyteen.

Voisimme paljon kirjoittaa tästä kuuromykkäin keskinäisestä seurustelusta. Mutta tällä kertaa kosketamme vain yhteen kohtaan. Puhumme nyt kuuromykkäin *siveellisyydestä*.

Siveellisyys merkitsee ihmisten ajatusten, puheitten ja töitten puhtautta. Siveellinen (=siveä) ihminen ajattelee, puhuu ja elää puhtaasti. Hän tottelee kuudetta käskyä: „älä tee huorin“. *Epäsiveellinen* on taas sellainen ihminen, jonka ajatukset, puheet ja työt ovat rumat ja saastaiset. Epäsiveä ihminen rikkoo kuudennen käskyn.

Nykyaikana on epäsiiveellisyttä tullut paljon maailmaan. Suomen maassakin ovat rumat tavat ja siivettömyys levinneet hirveän paljon kansan keskuuteen sekä maalla että varsinkin kaupungeissa. Juoppous kasvaa ja epäsiiveellisyys kulkee aina juoppouden seurassa. Suomessa syntyy paljon aviottomia lapsia. Monet nuoret tytöt synnyttävät lapsia, vaikka heillä ei ole miestä. Ja monet naimisissa olevat miehet ja naiset eroavat kevytmielisesti aviopuolisoistaan, eli he ottavat avioeron. Nämä ovat ikäviä asioita, jotka vievät Suomen kansan ja valtiomme onnettomaan perikatoon. Monet nuoret miehet ja naiset sairastavat myös pahoja, häpeällisiä tauteja, joita he saavat huonosta, epäsiiveellisestä elämästä.

Suomen nuorisoon on siis levinnyt paljon epäsiiveellisiä tapoja. Ikäväksemme voimme huomata, että meidän kuuromykkänuorisomme on myös tullut kevytmieliseksi. Nuoret kuuromykkät eivät ole kaikki enää vakavia, puhdassydämiisiä ja siivoja. Rumat tavat, juoppous ja sopimaton käytös ovat levinneet heihinkin. Voisimme mainita monta esimerkkiä tästä. Mutta ne eivät ole hauskoja.

Monet kuuromykkätytöt ovat synnyttäneet aviottomia lapsia viime aikoina. Minä olin viime kesänä matkalla. Tulin erääseen kirkonkylään. Siinä on pieni tupa, jossa asuu nuori, kuuro tyttö vanhan, sairaan äitinsä kanssa. Menin tapaamaan kuuromykkätyttöä, sillä olin ennenkin käynyt hänen rauhallisessa, hauskaassa kodissaan. Vanha, sokea äiti makasi vuoteella; hän on ollut sairaana jo monta vuotta. Kuuromykkä tytär istui tuolilla ompelemassa. Mutta hänen vieressään lattialla oli lapsen kehto, jossa nukkui pieni, muutaman kuukauden vanha lapsi. Minä tervehdin kuuromykkää, joka punastui, näytti häpeävän, eikä tullut iloisen näköiseksi. Minä kysyin: „kenen lapsi

tuo on, joka nukkuu kehossa" ? Kuuromykkä rupesi itkemään ja viittasi: „lapsi on minun“. Minä kysyin: „oletko sinä mennyt naimisiin" ? Hän vastasi: „en ole; paha, kuuleva mies, naapuri, petti minut“. —

Muutaman viikon perästä matkustin taas erälle tehdasseudulle. Siinä tehtaassa on 4 k. m. tyttöä yössä. Kolmella heistä on aviottomia lapsia; toisilla on kaksikin lasta. Mutta neljäs k. m. tyttö on ollut siivo ja siveä. Hän asuu vanhan äitinsä kanssa eikä hä e tä ennen ole kuullut mitään pahaa. Ennen olen usein käynyt hänen kodissaan. Viime kesänä menin aus sinne. Hämmästyin suuresti kun näin tämänkin, ennen siveän, tytön kamarissa 2 pientä lasta. Lapset olivat kuuromykkärytön omat. Kuuleva poika oli vietellyt hänet. Nyt oli tytön vaikea hoitaa ja elättää kahta lasta, vanhaa äitiänsä ja itseänsä. Palkka on pieni ja hän itse on väsynyt.

Olen kuullut ja nähnyt monta samanlaista ikävää tapausta. Äsken tapasin k. m. naisen, jolla on 4 lasta, aviottomia. Minä voisin kertoa monesta, monesta k. m. naisesta samanlaista. Mutta en tahdo kertoa enempää, sillä tämä on niin ikävää ja hävettävää, kun nuoret, äsken koulunsa lopettaneet kuurot-tytöt joutuvat epäsiiveellisyyteen.

Sanotaan, että kuulevat miehet viettelevät kuuromykkäryttöjä. Se on totta. Monet kuurot tytöt ovat olleet niin kevytmielisiä ja ajattelemattomia, että ovat uskoneet kuulevien miesten puheita. Mutta totta on myöskin, että kuurot miehet viettelevät kuuroja tyttöjä. Kuurot miehet eivät ole parempia kuin kuulevatkaan. Muutamien kuuromykkämiesten ja -naisten avioliittoonmeno ei ole tapahtunut siveästi, niinkuin hyvät tavat ja siveyden käskyt vaativat. Muutamat kuurot miehet ja heidän morsiamensa ovat eläneet yhdessä jo ennen vihkimistä ja heille on syntynyt ensimmäinen lapsi liian aikaisin. Sellaista on tapahtunut usein viime vuosina. Se on ikävää ja väärin. Siitä näkee, että kuuromykkäin piirissä siiveellisyys häviää, mutta kevytmielisyys ja sopimattomat tavat leviävät ja lisääntyvät. Siitä näkee myös, että kuuromykkien elämä yksinäisyydessä ja heidän keskinäiset seurustelutapansa eivät aina olekaan puhtaat ja kauniit, vaikka he julkisissa juhliissaan ja kokouksissaan esiintyvät kohteliaina, siististi puettuina ja hauskoina.

Olen kirjoittanut tähän lehteen nyt ikävistä asioista. Mutta ne ovat totta. Tahtoisin, että me, kuuromykkät, eläisimme siiveellisesti, niin ettemme joutuisi onnettomiksi jo tässä elämässä emmekä joutuisi hukkaan kuoleman jälkeen. Sillä epäsiiveellisyys tekee ihmisen kovin onnettomaksi. Millä tavalla voisimme vastustaa epäsiiveellisyyttä ja edistää siiveellisyyttä? Siitä kirjoitan vastedes toisen kerran.

Silmä.

Kuuromykkäin päivät.

Syysk. 17 ja 18 p:nä, lauantaina ja sunnuntaina pidettiin Turun ja sen ympäristön kuuromykkäin piirikokous Turun kuuromykkäinyhdistyksen huoneistossa Venäjänkirkkokadun 6:ssa.

Piirikokouksen, johon oli saapunut runsaasti osanottajia, avasi opettaja J. K. Palomaa puheella, jossa tehtiin selkoa kokouksen tarkoituksesta ja ohjelmasta. Puheen jälkeen valittiin kokouksen puheenjohtajiksi opettaja Palomaa ja johtaja E. J. Pesonen sekä sihteeriksi ja viittomakielen tulkiksi hra E. Savisaari. Tämän jälkeen johtaja Pesonen piti esitelmän kuuromykkäin opetuksen alkuvaiheista Turussa ja sen johdosta Turun kuuromykkäinkoulun ensimmäisen koulutalon seinälle Agriolankadun 1:ssä kiinnitettävästä muistokilvestä, jonka asettamista varten kokous lahjoitti sievän summan. Pienen väliajan kuluttua esitelmöi hra Savisaari kuuromykkäin miesten omistus- ja viljelysoikeudesta vanhimpina perijänä isän taloon. Tämän tärkeän asian valvomista ja kuuromykkien oikeuksien ajamista varten päätti kokous lähettää kirjelmän Suomen kuuromykkäinliiton päätoimikunnalle Helsinkiin ja Kuuromykkäin auttajayhdistyksen keskuksitoimikunnalle. Kun hra Palomaa vielä oli puhunut kuuromykkäin kilpikirjoituksista ja niiden hyödyllisyydestä kuuromykkäin aatus- ja kielitaidon kehittämiseksi, päätettiin ensimmäinen onnistunut kokouspäivä rukouksella.

Toisen kokouspäivän aamulla kävivät kokouksen osanottajat Turun hautausmaalla osottamassa kunnioitusta opettajavainajiansa muistolle. Sieltä he tulivat kokouspaikkaan, jossa opettajatar N. Helsingius piti jumalanpalveluksen. Tämän loputtua opettajatar A. Nyström puhui säästäväisyydestä ja sen merkityksestä kuuromykille nykyisinä vaikeina aikoina. Esitelmän johdosta syntyi pitkä ja vilkas keskustelu, jossa esitettiin useita säästämistapoja. Toisen esitelmän piti johtaja Pesonen aineesta: Terveys ja sen viholliset, jotka ovat lika, tomu ja epäsiiveisyys.

Iltapäiväksi oli kokouksen osanottajille järjestetty yhteinen iltama ohjelmiseen, jossa tervehdyspuheen piti hra Elias Savisaari. Hra I. Ojala esitti erään kuuromykan miehen elämänvaiheet. Hra J. Lehtimäki jakoi edellisen päivän urheilukilpailuissa voittaneille palkinnot. Sen jälkeen hra Savisaari kertoi matkoistaan kotimaassa. Hra O. Tuomola puhui maanviljelysryhmän etevämyydestä ja paremmuudesta kaupunkilaistyön rinnalla. Sitäpaitsi puhuivat vielä hrat A. Viikki, B. Kaski y. m.

Viimeiseksi piti opettaja Palomaa lopettajaispuheen, luoden katsauksen piirikokouksen saavutuksiin ja kiittäen kokouksen avustajia ja osanottajia hyvästä yhteistyöstä. Kuuromykkäin päivät päättyivät rukoukseen ja tyytyväisinä jäsenet lähtivät kotimatalle ryhtyäkseen siellä taas jokapäiväisiin askareihinsa.



Lisämuistoja kuuromykkien esitelmäpäiviltä Tampereella.

Ylempänä olevassa kuvassa näemme ne kuuromykkät, jotka viime syyskuun 24—25 päivinä olivat esitelmäpäivillä Tampereella. Kuvassa näkyvät myös esitelmäsiisjit. Moni lukija on varmaankin utelias tietämään enemmän näistä päivistä, varsinkin esitelmän sisällöstä, siksi tahdon vielä niistä kertoa, vaikka tämän lehden viime numerossa olikin jo lyhyt selostus niistä.

Tampereen kuuromykkäin yhdistys on tunnettu innokkaasta toiminnastaan. Monin tavoin on se koettanut kehittää ja kasvattaa jäsentensä tietopiiriä ja kohottaa heidän henkistä kehitystään. Esitelmäpäivien toimeenpaneminen on yksi todistus siitä. Kun Tampereen yhdistys täten hankki jäsenilleen tilaisuuden oppia monia hyödyllisiä asioita, valmisti se samalla hajallaan oleville yksinäisille kuuromykille harvinaisen tilaisuuden päästä samasta hyvästä osalliseksi. Se oli kauniisti tehty. Moni kuuromykkä olikin käyttänyt tilaisuutta hyväkseen ja matkustanut Tampereelle esitelmäpäiville. Lähemmäksi 80 osanottajaa, siihen luettuna Tampereella asuvat, oli kokoontunut katsomaan esitelmiä (-puheita). Esitelmiä pitivät pastori H. Nyberg, opettaja K. Palomaa ja allekirjoittanut.

Lauvantaina 24 p. klo 2 oli avajaistilaisuus, jossa Tampereen k. m. yhdistyksen innokas puheenjohtaja, neiti Siiri Talvia piti avajaisspuheen ja lausui osanottajat ja puhujat tervetulleiksi kuuromykkäin esitelmäpäiville. Sen jälkeen pastori H. Nyberg selitti lyhyesti niiden merkitystä, mainiten samalla, että nämä ovat kuuromykille ensimmäiset esitelmäpäivät Suomessa. — Siitten hän puhui ja viittasi esitelmän »Isosta vihasta», josta aineesta hän esitelmöi kaikkiaan kolme kertaa. Aluksi puhuja kertoi Ruotsin kuningas Kaarle XII:sta ja hänen sodistaan tanskalaisia, venäläisiä ja puolalaisia vastaan. Tähän aikaan Suomi vielä kuului Ruotsin valtakuntaan, siksi hyvin paljon suomalaisia sotamiehiä oli sodassa Kaarle Kuninkaan mukana. Vaikka Kaarle kuningas oli hyvin nuori,

ainoastaan 15 vuotias, voitti hän kuitenkin monet viholliset, sillä hän oli kovin urhoollinen ja rohkea. Mutta nuori kuningas tuli voitoista ylpeäksi ja tahtoi saada aina uusia voittoja. Siksi koko hänen hallitusaikansa, yli 20 vuotta, oli yhtämittaista sotaa. Kuningas itse oli kaukana vierailta mailla Puolassa, Venäjällä ja Turkin maalla. Sillä ajalla venäläiset tulivat Suomeen ja menettelivät hyvin julmasti. Ihmisiä tapettiin ja räkätiini, kyliä ja kaupunkeja ryöstettiin ja poltettiin. Suomen virkamiehet pakenivat Ruotsiin. Muut ihmiset pakenivat metsiin. Maa jäi viljelemättä ja autioksi.

Tätä aikaa, joka kesti yli 20 vuotta (1700—1721) sanotaan *ison vihan ajaksi*. Se on synkimpiä ja surullisimpia aikoja Suomen kansan historiassa.

Opettaja K. Palomaa esitelmöi *kieltolaista* ja piispa K. H. Alopaeuksesta. Etevien miesten lausuntojen avulla hän aluksi näytti, että kieltolaki Amerikassa on yhä enemmän lujittunut ja voittoa yhä vahvemman aseman, vaikka kieltolain vastustajat koettavat sanoa, että kieltolakia ei kukaan noudata. Samoin on kieltolaki Norjassa ja Suomessa saanut paljon hyvää aikaan ja yhä enemmän saa. Puhuja lausui valittelunsa siitä, että jotkut kuuromykkätkin, varsinkin eräässä maamme kaupungissa, ovat ostaneet ja juoneet virolaista spriitä (-viinaa). Se on kovin ikävää.

Hra Palomaa esitelmä piispa Alopaeuksesta on kokonaan painettu K. m. Joululehteen.

Allekirjoittanut esitelmöi »tottumuksista» ja »säätäväisyydestä».

Ensinmainitussa esitelmässä selitettiin aluksi mitä tottumukset ovat. Usein kun puhutaan tottumuksista tarkoitetaan vain huonoja tottumuksia tupakoimista, juopottelua, epäsiivellisyttä, epäsiivellisyttä y. m., mutta ihmisillä on myös hyviä tottumuksia. Suurin osa ihmisten toimista on tottumuksia, sentähden on kovin tärkeä koota itsellensä hyviä tottumuksia. Sillä tavalla me voimme kasvattaa itseämme ja tulla hyviksi ja kunnollisiksi ihmisiksi. »Tottumus on 10 kertainen luonne» eli hyvät tottumukset ovat kymmenen kertainen apu elämässä pahaa ja kiusausta vastaan.

Säätäväisyys on yksi nykyajan »polttavimpia» kysymyksiä. Ennen oli Suomi rikas maa, vaikka sitä sanottiin köyhäksi. Maailmansodan jälkeen äärettömän paljon kaikellaista tavaraa on tuotu ulkomailta Suomeen. Siksi paljon Suomen rahaa on mennyt ulkomaille ja maamme on köyhtynyt. Jos Suomen kansa tuhlaa edelleen yhtä paljon kuin tähän asti, niin maamme ja kansamme on vaarassa. Nyt on säätäväisyys jokaisen Suomen kansalaisen velvollisuus. Varmaan jokainen kuuromykkäkin tahtoo olla mukana viemässä maatansa siveelliseen hyvinvointiin ja onneen. Numeroiden avulla näytettiin kuinka pienenkin säätäväisyyden

avulla koko kansa saa äärettömän suuria summia kootuksi. Samoin yksityinen ihminen monien vuosien kuluessa. —

Sunnuntaina 25 p. klo 9¹ tehtiin kävelyretki Varalaan. Se on Tampereen naisyhdistyksen omistama ihana huvila kauniin Pyynikin-harjun rinteellä Pyhäjärven rannalla. Todella suuri rikkaus Tampereen naisilla. Sinne voi paeta kesäisin kaupungin pölyä ja hälinää. Jalomielisiä he ovat olleet, etteivät ole Varalan portin päälle naulanneet ilmoitusta: „Miehiltä pääsy kielletty“. Emme ainakaan mitään sellaista nähneet ja vaikka juhlasalin seinää koristivat yksinomaan naisten muotokuvat, tuntui kohtelu ainakin meitä kohtaan siltä, ettemme liikkuneet luvattomalla alueella.

Otsikossa oleva kuva on otettu Varalan urheilukentän laidassa olevan kallion rinteellä. Kuvassa ei voi huvilaa ympäröivä luonto tulla näkyviin, sillä esitelmäpäivien osanottajain persoonat olivat sillä hetkellä tärkeimpiä. Helppohan sen on huomata!

Sunnuntailla klo 6 alkoi yhteinen illanvietto. Siellä oli aluksi opettaja K. Palomaan ennemmin mainittu esitelmä piispa Alopaeuksesta. Allekirjoittanut piti isänmaallisen puheen, jonka jälkeen neiti Siiri Talvia piti lopettajaispuheen, kiittäen omasta ja toistenkin osanottajain puolesta esitelmän pitäjiä. Samalla kehoitti k. m. muistamaan niitä opetuksia, joita olivat saaneet.

Puheeseen vastasi pastori H. Nyberg, kiittäen neiti Talviaa, joka oli niin paljon tehnyt työtä ja nähnyt paljon vaivaa järjestäessään nämä ensimmäiset kuuromykkien esitelmäpäivät. — Kauniilla esimerkillä puhuja vielä valaisi, mitä sivistys on. Se ei ole kauniita vaatteita, se ei ole suurta oppia, eikä monien kielten osaamista, ei, oikea sivistys on sydämen puhtautta ja hyvyttä. —

Tämän jälkeen viitattiin „Hämäläisten laulu“ ja useat osanottajat puhuivat (viittasivat) lyhyitä puheita, joista kaikista huomasi, että oltiin tyytyväisiä näihin ensimmäisiin esitelmäpäiviin. Tuntui siltä, että moni mukana ollut lähti kotiinsa iloisena siitä, mitä oli nähnyt ja oppinut ja tahtoo elämässäänkin sitä näyttää ja toteuttaa. Onnistuukoon heidän jalot pyrkimyksensä!

Toivottavaa olisi, että moni kuuromykkäinyhdistys maassamme seuraisi tamperelaisten alottamaa hyvää esimerkkiä. Kuulevilla ihmisillä on lukemattomia „kursseja“ ja esitelmätilaisuuksia. Eikö sellaiset kuuromykille olisi tarpeen? Monin veroin suuremmalla syyllä!

Emil Ahola.

Riita ja kateus.

Monta vuotta sitten löysi eräs mies Amerikan vuorilta kahden hirven sarvet. Nämä sarvet olivat tarttuneet toisiinsa kiinni niin lujasti, ettei niitä saatu irti. Hirvet olivat riidelleet keskenään ja puskeneet sarvillaan toisiaan niin kovasti, että sarvet sotkeutuivat, eikä hirvet päässeet enää eroon. Ei tiedetä kuinka kauan he noin olivat kiinni toinen toisissaan. Ne kärsivät varmaan kovin paljon ennen kuolemaansa. Ne koettivat vihoisaa vahingoittaa toinen toisiaan, mutta saivat kumpikin yhdessä surmansa. Niitten kuolema oli kauhea ja julma.

Sinä ajattelet ehkä: „ne olivat ymmärtämättömiä eläimiä, ne eivät käsittäneet mitä tekivät.“ — Mutta me olemme nähneet viimeksi kuluneina vuosina kokonaisten kansojen tekevän samalla tavalla, kuin nuo hirvet Amerikan vuorilla. Saksan ja Ranskan kansat esim. ovat vihanneet ja vahingoittaneet toisiaan ja vielä tänäpäivänä riitelevät he keskenään ja kadehtivat toisiaan. Venäjällä eri kansanluokat hävittävät toinen toisiaan; sillä monia tapetaan ja ammutaan, monet kuolevat kurjuuteen ja hätään, joka johtuu keskinäisistä riidoista. Niin, ja omassa maassamme, Suomessa, niinkuin kaikkialla muullakin maailmassa riitelevät eri puolueet ja kansanluokat keskenään sekä kadehtivat toisiaan päästäkseen valtaan. He ovat kuin nuo riitelevät hirvet, joiden sarvet sekaantuivat eroittamattomasti toisiinsa, kunnes kuolivat. Ehkä riitaiset ja kateelliset kansat, puolueet ja kansaluokatkin riitelevät niin kauan keskenään, että lopuksi häviävät ja kuolevat omiin riitoihinsa.

Ehkä sinäkin, lukija, olet usein ollut riitaisa. Ehkä et ole lyönyt ketään, etkä tapellut kenenkään kanssa, mutta olet riidellyt puhumalla tahi viittaamalla. Riitelemine sanoilla ja viittomilla on yhtä vahingollista ja rumaa kuin tappelemine ja lyömine. Riitaiset sanat ja viittomet synnyttävät vihaa ja kostomieltä; ne tekevät sydämen pahaksi ja häijyksi. Riitaiset toverit tekevät toinen toisensa kovin onnettomiksi, eikä heidän mielensä voi olla iloinen. He vahingoittavat toisiaan niinkuin nuo hirvet, jotka riitelivät toinen toisensa kuoliaiksi.

Kateus ja epäluulo ovat myös pahoja tapoja ja niitä on runsaasti meidän ihmisten kesken. Kateudella ja epäluulolla vahingoitamme paljon toisia ihmisiä ja teemme myös oman elämämme sillä tavalla ikäväksi.

Kateus ja epäluulo viihtyvät myös mielellään kuuromykkä-piireissä. On etevä kuroja, jotka osaavat puhua tahi viitata hyvin. He osaavat pitää puheita ja esitelmiä k. m. kokouksissa. He nousevat vähitellen johtavaan asemaan toveripiirissä. Silloin herää toisissa tovereissa usein kateus ja epäluulo. He rupeavat syyttämään noita etevämpiä tovereita ja kadehtivat heitä. Usein syyttävät esim. jotkut k. m. yhdistysten jäsenet joh-

tajiaan siitä, että he kavaltavat yhdistyksen rahoja itselleen. Kun asiaa sitten tutkitaan, niin huomataan, että syytös oli väärä, ja että syyttäjät olivat kateellisia ja epäluuloisia. Kateus ei ole kaunis elämäntapa. Se on myrkyttännyt ja tappanut hyvän toverihengen monessa k. m. yhdistyksessä. Niin, se on estänyt usein koko kuuromykkäinyhdistyksen toiminnan pitkäksi ajaksi.

Välttäkäämme riitoja ja kateutta! Niillä vahingoittamatta itseämme ja toisia ihmisiä! *

P. K. U. L:n puheenjohtajan, hra U. I. Jarlnösin puhe urheilukokouksessa,

joka pidettiin syyskuun 9 p:nä 1921 Helsingin Kuuromykkäin Yhdistyksen huoneustossa.

Täten saan teidät kaikki lausua tervetulleiksi Pohjoismaiden Kuuromykkäin Urheiluliiton kolmanteen kokoukseen. Ensimmäinen kokous pidettiin Kööpenhaminassa 1910 ja oli etupäässä valmistava kokous, toinen pidettiin Tukholmassa 1912, jossa liitto perustettiin.

Minulla on aivan erikoista syytä iloita siitä, että me nyt kokoonnemme vapaassa Suomessa. Haluan onnitella suomalaisia, että he ovat omin voimin vapautuneet Venäjän vallasta. Kun me tanskalaiset saimme Söderjyllandimme takaisin, kirjoitti hra J. Sundberg onnitellukirjeen hra Viggo Hansenille. Tällä tahtoi hra Sundberg ilmaista, että myös suomalaiset ottivat osaa tan-kalaisten iloon ja heidän sydämensä tykytti yhtäkaunisti meidän sydäntemme kanssa. Tästä saan sydämellisimmän kiittä.

Kun Tukholman olympialaisissa kisoissa 1912 Suomalaisista parhain Hannes Kolehmainen voitti 5,000 m:n juoksun oli ihastus suuri, mutta katkeraa oli Suomalaisien nähdä Venäjän lippu Stadionilla. Nyt on Suomella oma lippu — ja aivan varmasti tulee tämä lippu liehumaan kauniisti ja ylväästi monelle Suomalaiselle urheiluvoitolle. Tahdon kohottaa eläköön haudon suurelle, vapaalle Suomelle, Suomen kansalle ja Suomen lipulle. Eläköön, eläköön, eläköön!

Tahdon nyt kertoa P. K. U. L:n toiminnasta sen jälkeen kun viimeksi tapasimme toisemme Tukholmassa. Tämän kokouksen jälkeen, elok. 3 p:nä, jossa P. K. U. L. perustettiin, kirjoitettiin säännöt, hyväksyttiin ne ja joka maa sai niitä muutamia kappaleita. Tämän jälkeen aloitettiin työ kiertokilven piirustusten aikaansaamiseksi, ja kun tämän tuli tapahtua kirjeenvaihdon kautta 4:n maan välillä, oli siinä kokolailla hommaa. Ehdotuksia ja piirustuksia tuli useista maista, jotka olivat edelleen jätettävät ja arvosteltavat. Tuloksena oli, että hra Alfred Dahlström, Kööpenhaminasta, sai 2 palkintoa ehdotuksistaan, kolmannen palkinnon joutuessa Tukholmaan. Kun piirustuksia oli jonkunverren muutettu, valoi Kööpenhaminassa kultaseppä Heimburger kilven halvasta hinnasta, 160 kruunusta. Säännöt ja valokuva kilvestä toimitettiin joka maahan.

Vuonna 1914 suunniteltiin yhdessä Kristianian Kuurojen Urheiluyhdistyksen kanssa kansainvälisiä kilpailuja, jolloin kilvestä piti ensi kertaa kilpailla. Kaikki oli kunnossa ja urheilumiehet olivat erinomaisesti harjoitelleet — mutta silloin puhkesi maailmansota ja niin suurella vaivalla suunnitelluista kilpailuista täytyi luopua. Kun sittemmin kaikki kansainvälinen työ lamautui, lakkasi myös P. K. U. L. toiminta, eikä useana vuonna kannettu ollenkaan jäsenmaksuja.

Sodan päätyttyä aloitettiin työ jälleen 1919, mutta todellista cloa ei ole tullut P. K. U. Liittoon ja kirjeenvaihto maiden välillä käy kankeasti. Tällöinen kokous kuin tämä meidän näinä päivinä on varmasti ainoa ja paras keino saada uutta eloisuutta P. K. U. Liittoon ja edistää urheilua eri maissa.

Oli ehdotuksia, että pidettäisiin kilpailuja Kööpenhaminassa 1919 ja Bergenissä 1920, mutta nämä raukesivat vaikeiden valuuttasuhteiden takia, jotka tekivät suomalaisten osanoton mahdottomaksi ja tahdon kiittää sitä maltillisuutta, mitä näissä tilanteissa on osoitettu.

Liitolla on ollut tuloja Kr. 408: 66 ja menoja Kr. 254: —, josta 160: — kr. kilpeen. Kassa on nykyään Kr. 154: 66.

Porvoosta. Lokakuun 1 p:nä pidettiin Porvoossa k. m. koululla juhla sentähden että silloin oli kulunut 75 vuotta koulun perustamisesta. Porvoon k. m. koulu on maamme ensimmäinen ja vanhin. — Jo aamulla kohosi Suomen lippu koulutalon katolle. Klo 12 päivällä kokoontuivat opettajat ja oppilaat koululle mennäkseen yhdessä hautausmaalle. He tahtoivat viedä kukkia koulun entisten opettajain ja ystävain haudoille. Siellä on piispa Alopaeuksen, neitien Selma ja Hilda Åkerstedtin, pastori Sirénin, maisteri Wichmannin ja rovasti Boreniuksen haudat, joissa he lepäävät suoritetuana uskollisesti päivätyönsä Suomen kuuromykkäin opetuksen alalla. Ensiksi mentiin maist. Wichmannin haudalle. Siihen laskettiin kimmu orvokkikukkia koulun puutarhasta, jonka hän on suunnitellut ja jota hän hoiti monta vuotta. Johtaja Qvarnström piti puheen haudalla. Sitten käytiin kaikkien toisten opettajavainajien haudoilla, joille laskettiin kukkia ja puheita pidettiin.

Hautausmaalta palatessa käytiin katsomassa kaikkia niitä taloja, joissa koulu ennen on ollut. Oppilaat saivat tutustua Porvoon k. m. koulun historiaan. Klo 6 illalla oli juhla koulun juhlasalissa, joka oli kauniisti koristettu, syksyn kirjavilla lehvillä ja kukkasilla. Peräseinällä oli koulutalojen kuvat sekä vuosiluvut $\frac{1}{10}$ 1846— $\frac{1}{10}$ 1921. Kuvien molemmin puolin oli koulun perustaja K. O. Malmin sekä tarkastaja V. Forsiuksen kipsikuvat seppelten ympäröiminä. Vielä riippui seinällä Alopaeuksen, Sirénin, Selma Åkerstedtin, maist. Wichmannin, neitien Forselleksen ja Hilda Åkerstedtin sekä rovasti Boreniuksen kuvat.

Juhlassa olivat läsnä koulun opettajat ja oppilaat, sekä paikkakunnalla asuvat vanhemmat kuuromykät, ent. opettajat ja oppilaskortteerien hoitajat. Aluksi veisattiin virsi. Sitten piti past. Liljeqvist rukouksen, jonka viittomakielelle tulkitsi neiti Alice Westerlund. Johtaja E. Qvarnström piti juhlaesitelmän koulun vaiheista sekä kuuromykkäinopetuksen kehityksestä maassamme. Esitelmän jälkeen luki oppilas Elna Nordberg muutamia säkeistöjä piispa Alopaeuksen kirjoittamasta virrestä. Neiti Lundell oli kattanut teepöydän erää-

seen luokkahuoneeseen, josta vieraille tarjottiin teetä kotonaleivotun vehnäsen kera. Hauskassa seurustelussa kului ilta. Juhlaan olivat koulun ent. oppilaat Helsingistä lähettäneet seuraavan sähkösanoman: „Vanhalle koulullemme lähetämme sen 75 vuotispäivänä kiitollisen onnittelemme ja tervehdyksemme. Eläköön Karl Oskar Malmin muisto.“ Bruno Mouton, Väinö Pettersson, Solveig Karilas, Valdemar Holmberg, Amanda Haselman, Maija Mikonsaari, Vendla Hytönen, Ernst Ruonaniemi, Sigrid Vallenius, Emma Lehto, Hilda Antikainen, Aurora Forsström, Osk. Lindström, Ingrid Lönnberg, Johannes Enroos, Valter Lindberg, Oskar Wetzell, KnuRosenberg.

Tietoja kotimaasta.

„Kuuromyökkäin Joulun“ tilaaminen ja myyminen on jokaisen kuuromyökkäin velvollisuus. Toivottavasti hyvät asiakasmehemme taas tänäkin vuonna kuten ennenkin levittävät joululehteämme. Kuuromyökkäinyhdistykset voivat järjestää myynnin sillä tavalla, että yhdistyksen puheenjohtaja tai sihteeri tilaa Helsingistä muutamia satoja joululehtiä. Lehdet jaetaan sitten yhdistyksen jäsenille ja he myyvät ne, mikä 10, mikä 30, mikä 60 kappaletta. Ihmiset ostavat joululehden mieluummin kun he saavat sen heti valmiina käteensä nähtäväkseen. — Siis kuuromyökkäinyhdistykset: Tampereella, Viipurissa, Turussa, Porvoossa, Lappeenrannassa, Kuopiossa, Vaasassa, Kiikassa, Riihimäellä, Helsingissä, Kotkassa y. m., kuinka monta joululehteä te tahdotte ottaa myydäkseen? Ilmoittakaa siitä osotteella: *Kuuromyökkäin Joulun, Helsinki, Johanneksentie 4.*

„Kuuromyökkäin Lehden“ tilaajat huomatkaa! Vuosi lähenee loppuansa. Sanomalehtien tilausaika myös. Suomen kuuromyökkäinkin on siis hyvissä ajoin tilattava ensi vuodeksi oma lehtensä. Mikä on heidän oma lehtensä? Se on tietysti *Kuuromyökkäin Lehti*, joka aikoo vielä yrittää ilmestyä ensi vuonnakin samanlaisena ja *samanhinta*isena tuomaan tietoja, uutisia ja hauskuutta kuuromyökkäille. Uudistakaa siis pieni tilauksenne, ettei tule liian myöhä! Tilatkaa *Kuuromyökkäin Lehti* vuodeksi 1922 joko lähimmästä postikonttorista tai suoraan toimitukselta Helsingistä. On tärkeätä, että jokainen kuuromyökkä tilaa tehtensä heti vuoden alussa, että voidaan määrätä painoksen suuruus. Muutamit kuurot tilaavat lehden vasta myöhään, se ei ole sopivaa. Tänä vuonna on lehtemme tilaajamäärä iloksemme noussut yli tuhannen. Tilatkaa ensi vuodeksi yhtä paljon ja vielä enemmän!

Lehden osoite on: *Kuuromyökkäin Lehti, Helsinki, Johanneksentie 4.*

Kiikan ja sen ympäristön kuuromyökkäin yhdistyksen »Heffatan» joulujuhla pidetään ensi joulukuun 31 p:nä kl. 5 i. p. Tyrvään Wiuhkilassa.

Tampereen ja sen ympäristön kuuromyökkäin olivat koontuneet jumalanpalvelukseen marraskuun 6 ja 7 päivä. Yhteensä oli läsnä 65 k. m. Silloin pidettiin myös vanhain kuuromyökkäin päivä, jolloin kerättiin Avikin vanhainkodille neljätasataa markkaa.

50 vuotta täytti Turussa 11 p:nä syyskuuta kuuromyökkäinkoulun vahtimestarin rouva Johanna Matilda Peltonen. Muistopäivänään sai rouva Peltonen m. m. kauniin taulun: Jeesus oppilaineen tähtäpäitä poimimassa, jonka johtaja E. J. Pesonen koulun opettajakunnan puolesta hänelle antoi.

Hopeahäitään viettivät 4 p:nä lokakuuta Turussa kuuromyökkäinkoulun vahtimestari Juho Peltonen ja hänen puolisonsa Johanna Matilda, o. s. Hakala.

Kuuromyökkäin yhdistykset y. m. oletteko muistaneeet viettää »vanhain kuuromyökkäin päiviä» marraskuun 6 p:nä, pyhänmiesten päivänä? Oletteko silloin keränneet rahaa Avikin vanhainkodille? Se tarvitsee rahaa nyt kalliina aikana. Jos unhotitte vanhainpäivän vieton, niin pitäkää se vielä myöhemmin!

Terve Veli Tuoville.

Helsinki 23. 7. 1921.

Mandi ja Väinö Salomaa.



Surulla ilmoitan, että mieheni

Tuomas Pelkonen

pitkällistä tautia sairastettuaan vaipui kuoleman uneen Räsälässä 18 p. lokak. 1921 37 vuotta vanhana suruksi minulle ja pikku tyttäreille, vanhemmilleen, sisarilleen, veljilleen ja muille sukulaisille ja tuttaville.

Tyyne Pelkonen
o. s. Höglund.

Tilatkaa Kuuromyökkäin Lehti v. 1922. Hinta 10 mk.